

QUICK SCAN 2008 SPEELRUIMTEBELEID HILLEGOM
Rekenkamercommissie van Hillegom, Lisse en Noordwijkerhout

Inhoudsopgave

1. Inleiding en strekking	5
2. Opzet van het onderzoek, onderzoeksvragen	6
2.1. Afbakening	
2.2. Leidende vragen voor de quick scan	
2.3. Normenkader	
2.4. Voorbereidingsfase	
2.5. Onderzoeksfase	
3. Regelgeving en beleid betreffende speelplaatsen	8
3.1. Gemeentelijk beleid	
3.2. Regelgeving	
4. Bevindingen uit het inventariserend onderzoek	9
4.1. Inrichting speelruimtes	
4.2. Klachten	
4.3. Toezicht (<i>toezicht en/of toezichthoudende voorzieningen zoals bankjes</i>)	
4.4. Onderhoud/schoonmaak	
4.5. Logboeken	
4.6. Spreiding speellocaties	
5. Bevindingen uit het onderzoek ter plaatse	12
5.1. Bevindingen Esdoornlaan	
5.2. Bevindingen Hofzicht	
5.3. Bevindingen Clusiushof	
5.4. Bevindingen Roland Holstheem	
5.5. Bevindingen Beltpark	
6. Conclusies	15
6.1. De gemeente heeft zicht op de formele en informele speelruimtes.	
6.2. Spreiding speellocaties voldoende	
6.3. Registratie van de speeltoestellen niet volledig	
6.4. Onderhoud en de schoonmaak zijn planmatig verzekerd.	
6.5. Er is een klachtensignaleringsysteem.	
6.6. Er is geen zicht op het feitelijk gebruik van de ruimte.	
6.7. Het toezicht in de vorm van zitvoorzieningen bij de speelterreinen is in voldoende mate verzekerd.	
6.8. Bereikbaarheid van de speelterreinen goed	
6.9. Veiligheid van de ligging voldoende verzekerd	
7. Aanbevelingen	17
Bijlage 1 Rapportageformulier	18
Bijlage 2 Speelruimteplan “Buitenspelen, ja leuk”	20

1. Inleiding en strekking van het onderzoek

Het onderwerp speelruimtebeleid staat al vanaf het ontstaan van de rekenkamercommissie op de groslijst van mogelijk te onderzoeken onderwerpen. In 2008 vond de rekenkamercommissie ruimte om dit -door raadsleden aangedragen onderwerp- in eigen beheer op te pakken.

De rekenkamercommissie wil in eerste instantie een beeld krijgen van de soliditeit en de uitvoering van het gemeentelijk beleid met betrekking tot speelruimten. Zij heeft daarom gekozen voor een onderzoek in de vorm van een quick scan. De rekenkamercommissie wijst erop dat een dergelijk beknopt onderzoek geen compleet beeld kan opleveren van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het door de gemeente gevoerde beleid met betrekking tot de speelruimten. Het onderzoek betreft geen beleidsevaluatie. Het resultaat van een dergelijke aanpak kan zijn dat er weinig feiten naar boven komen, die nader onderzoek rechtvaardigen. Wanneer er wel afwijkingen of bijzonderheden worden geconstateerd kan de rekenkamercommissie besluiten tot een verkorte rapportage om een beperkt probleem aan te pakken of tot het ontwikkelen van een verdiepend onderzoek.

2. Opzet van het onderzoek, onderzoeksvragen

2.1. Afbakening

Speelruimtebeleid wordt hier gedefinieerd als het planmatig ontwerpen, aanleggen en in stand houden van formele en informele speelvoorzieningen.

Het gaat om alle locaties (open en besloten) die door de gemeenten worden onderhouden of gesubsidieerd. De rekenkamercommissie onderkent dat de speelruimtebehoefte varieert naar doelgroep. Voor de leeftijdsgroep van 0-6 jaar gaat het om een eenvoudige voorziening dicht bij de woning. Bij kinderen in de leeftijd van 6-12 jaar gaat het om een actieradius van circa 400 meter. Bij 12 -18 jarigen loopt de actieradius op naar zo'n 800-1000 meter. Het onderzoek kan zich door zijn beperkte omvang niet op alle doelgroepen richten. Daarom wordt voor de bepaling van het in voldoende mate aanwezig zijn van speelruimtevoorzieningen gekeken of er woongebieden zijn die nauwelijks speelvoorzieningen kennen. Wanneer dit het geval is zal de rekenkamercommissie nagaan hoe het staat met de aanwezigheid van informele speelvoorzieningen in deze woongebieden.

2.2. Leidende vragen voor de quick scan

De rekenkamercommissie wil zich door middel van de quick scan een oordeel vormen over de staat van de speelruimtevoorzieningen.

In verband daarmee vraagt de rekenkamercommissie zich ook af of:

- a. de gemeente zicht heeft op de omvang van het aantal formele en informele speelruimten en de "witte" vlekken hierin;
- b. het onderhoud en schoonmaak planmatig is verzekerd;
- c. er een adequaat signaleringssysteem is om manco's, vervuiling en onveiligheid snel op te lossen;
- d. er zicht is op het feitelijk gebruik van de ruimte;
- e. toezicht en/of toezichthoudende voorzieningen (bankjes voor ouders e.d.) in voldoende mate verzekerd zijn.

2.3. Normenkader

Voor de beoordeling van de staat van de speelruimtevoorzieningen heeft de rekenkamercommissie een vragenlijst opgesteld (zie bijlage 1). Aan de hand daarvan trekt de rekenkamercommissie op basis van haar bevindingen ter plekke conclusies over de staat van de speelruimtevoorzieningen.

Voor de beoordeling van de vraag of er in voldoende mate speelruimtevoorzieningen aanwezig zijn gaat de rekenkamercommissie uit van de aanwezigheid van speelvoorzieningen binnen een cirkel van 1000 meter.

2.4. Voorbereidingsfase

Om haar onderzoeksbevindingen in een kader te kunnen plaatsen heeft de rekenkamercommissie kennisgenomen van het door de gemeenteraad vastgestelde beleid en zich georiënteerd op de relevante wetgeving. In bijlage 2 is een overzicht van de algemene en meer specifieke beleidsuitgangspunten met betrekking tot het speelruimtebeleid in Hillegom opgenomen.

Vervolgens zijn de in de gemeente aanwezige speelruimtelocaties geïnventariseerd, waarbij nagegaan werd of de gemeente beschikte over de volgende gegevens:

- aantal m2 per locatie
- aantal toestellen op de locatie
- overzicht van in 2007 ontvangen klachten

Daarnaast ging de rekenkamercommissie na of

- er in toezicht is voorzien
- er logboeken zijn conform het attractiebesluit
- er budgetten per speelruimte zijn.

Deze inventarisatie werd ondersteund door informatieve gesprekken met de desbetreffende medewerkers van de gemeente.

De speellocaties zijn in beeld gebracht op een gemeentelijke kaart waarbij werd nagegaan of binnen een cirkel van 1000 meter alle woonruimten in redelijke mate werden gedekt.

Omdat de rekenkamercommissie enkele belangstellende ouders bij haar onderzoek wilde betrekken zijn in april via de lokale pers oproepen gedaan om ouders uit te nodigen zich aan te melden.

2.5. Onderzoeksfase

De rekenkamercommissie heeft zich door eigen waarnemingen een oordeel gevormd over de staat van de speelruimtevoorzieningen.

Voor het onderzoek (uitgevoerd op 28 juni 2008) op de speelruimtelocaties is een onderzoeksteam gevormd bestaande uit een extern lid van de rekenkamercommissie, een raadslid/lid, de secretaris/rapporteur en een ouder. Er werden vijf locaties bezocht. Deze locaties werden willekeurig gekozen uit de door de gemeente verstrekte lijst, waarbij wel rekening werd gehouden met een evenwichtige spreiding over de verschillende wijken. De locaties werden beoordeeld aan de hand van een vooraf vastgestelde vragenlijst (bijlage). Het team noteerde louter bevindingen van feitelijke aard.

Na afloop van het onderzoek ter plaatse zijn de logboeken van de speeltoestellen van de door de rekenkamercommissie bezochte speelterreinen doorgenomen en vergeleken met de bevindingen van de rekenkamercommissie. De bevindingen zijn verwerkt in paragraaf 5.

In de gemeenten Lisse en Noordwijkerhout deed de rekenkamercommissie eenzelfde onderzoek. Het onderzoeksresultaat voor de gemeente Hillegom treft u hieronder aan.

3. Regelgeving en beleid betreffende speelplaatsen

3.1. Gemeentelijke beleid

Het onderzoek van de rekenkamercommissie betreft zoals gezegd een quick scan en geen beleidsevaluatie. De rekenkamercommissie volstaat hier daarom met de constatering dat de gemeenteraad van Hillegom op 10 juli 2003 besloot de nota “Buitenspelen, ja leuk!” als uitgangspunt te nemen voor het speelruimtebeleid voor de periode 2003 t/m 2012.

De aanleiding voor het opstellen van het speelruimteplan was de wens om het bestaande speelruimtebeleid verder uit te werken, te actualiseren en te formaliseren. Deze wens kwam onder andere voort uit het gebrek aan inzicht in de relatie tussen de leeftijd van de jeugd in de directe omgeving van aanwezige speelvoorzieningen en uit de demografische ontwikkelingen. Daarbij zo werd in het speelruimteplan geconstateerd was er de noodzaak om passende aanleg, beheer, onderhoud en vervanging te kunnen toepassen, waren er nieuwe inzichten op het gebied van speelruimte en bestond de wens om de relatie tussen jeugdbeleid en (speel)voorzieningen uit te werken.

Het bestaande budget voor onderhoud, beheer en vervanging werd onvoldoende geacht om deze voornemens te verwezenlijken. Het op het gewenste peil brengen van de speelvoorzieningen betekende een extra investering van in totaal € 300.000,-. Deze investering werd over een periode van zes jaar gespreid. Het streefbeeld diende in 2009 bereikt te worden.

In de nota wordt een onderscheid gemaakt tussen formele en informele speelruimte. Onder formele speelruimte wordt de ruimte verstaan die specifiek en exclusief is ingericht voor de speelfunctie. Met informele speelruimte wordt de ruimte aangeduid waar kinderen leven en wonen en (veilig) kunnen spelen, zoals de straat, de stoep, het plantsoen en het water, maar waar geen specifieke speeltoestellen staan.

In de analyse wordt uitgebreid aandacht besteed aan zowel formele als informele speelruimte.

3.2. Regelgeving

Voor speeltoestellen geldt strikte regelgeving. Speeltoestellen die niet bestemd zijn voor de particuliere markt, maar voor openbare gelegenheden vallen onder het Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen. Speeltoestellen van kinderdagverblijven en van niet vrij toegankelijke inrichtingen vallen ook onder dit besluit.

De gemeente moet als beheerder van speeltoestellen conform dit attractiebesluit voldoen aan een aantal verplichtingen. Speeltoestellen moeten veilig geïnstalleerd en goed onderhouden worden¹. Dat betekent dat er regelmatig nagegaan moet worden of het toestel nog steeds veilig is. Ook moet de beheerder regelmatig onderhoud (laten) verrichten. De beheerder is verplicht een logboek bij te houden met daarin de gegevens van de inspecties, onderzoeken, onderhoud en ongevallen.

De Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) voert controles uit naar het beheer van gemeentelijke speelplaatsen. In 2007 heeft de VWA dit gedaan aan de hand van een onderzoek naar de bij te houden logboeken. In paragraaf 4.5 komt dit onderzoek en het door Hillegom behaalde resultaat kort ter sprake.

---

¹ Besluit van 3 september 1996 tot vaststelling van een algemene maatregel van bestuur ter uitvoering van de Wet op de gevaarlijke werktuigen (Besluit veiligheid attractie- en speeltoestellen).

4. Bevindingen uit het inventariserend onderzoek

4.1. Inrichting speelruimtes

Hillegom beschikt op dit moment over 51 speelruimtes met een of meerdere speeltoestellen. Het aantal vierkante meters per speelruimtelocatie kan nog niet worden aangegeven. Per speellocatie is er een overzicht van het soort en het aantal toestellen.

4.2. Klachten

Klachten komen binnen via de meldkamer of de medewerkers van het groen. Bij klachten wordt gewoonlijk de volgende procedure gevolgd: binnen 24 uur wordt het gebrek hersteld of wordt er een hekje geplaatst en/of wordt het speelterrein met rood/wit lint afgezet. De eventuele onderdelen worden besteld en/of de fabrikant gebeld. Ook kan het zijn dat het speeltoestel helemaal wordt weggehaald en tijdelijk op de werf wordt geplaatst tot de benodigde onderdelen er zijn. Klachten worden meestal in het meldingssysteem Prevent gezet. De rekenkamercommissie kreeg desgevraagd de beschikking over een uitdraai van het meldingssysteem Prevent. Dit overzicht bevatte in totaal 6 meldingen in de periode lopend van april 2007 tot en met maart 2008. In prevent wordt naast de datum van de melding o.a. ook de datum van de afmelding genoteerd. Hieruit blijkt dat gemelde mankementen binnen maximaal twee weken zijn verholpen. Bij drie van de meldingen zelfs binnen drie dagen.

4.3. Toezicht (*toezichten/of toezichthoudende voorzieningen zoals bankjes*)

In de gegevens van de gemeente wordt aangegeven waar er banken (met/zonder) leuning staan.

4.4. Onderhoud/schoonmaak

De inspectie van de speeltoestellen is uitbesteed aan een gecertificeerd bedrijf. Dit bedrijf levert voor elk speeltoestel afzonderlijk een inspectierapport met een foto. De inspectie vindt plaats conform normen zoals die zijn neergelegd in het handboek "Veiligheid van Speelgelegenheden" en de normen van de C.E.N².

De veiligheidscriteria zijn verdeeld in vier groepen:

Technische norm

Een speeltoestel is zodanig ontworpen en vervaardigd, dat het bij gebruik overeenkomstig zijn bestemming, of bij redelijkerwijze te verwachten gebruik, geen gevaar oplevert voor de veiligheid van de gebruiker.

Ondergrond

Het bodemmateriaal dient afgestemd te zijn op de valhoogte van het toestel.

Opvangzone

Binnen de opvangzone van het speeltoestel dienen geen obstakels te zijn die vallende kinderen letsel kan toebrengen.

Onderhoud

Voldoet het toestel aan de onderhoudscriteria en zijn er geen evidente tekortkomingen waardoor de gebruikers niet zonder gevaar kunnen spelen.

---

² Europees Comité voor standaardisatie

Na de inspectieronde komt het bedrijf met een offerte voor de reparatie/vervanging. Bij de inspectie in juni 2007 werden bij 50 speeltoestellen grotere of kleinere gebreken geconstateerd. De reparaties vonden plaats eind september. Op 12 juni 2008 vond de meest recente veiligheidsinspectie plaats. Bij de in Hillegom aanwezige speeltoestellen werden 56 grotere of kleinere gebreken aangetroffen die reparatie behoeven.

Naast deze veiligheidinspecties wordt er informeel door de medewerkers van de groenvoorziening gekeken naar de staat van de speelruimtes.

4.5. Logboeken

Volgens het attractiebesluit is de gemeente verplicht logboeken voor de verschillende speeltoestellen bij te houden³. De gemeente Hillegom beschikt over afzonderlijke inspectierapporten van de verschillende speelterreinen. In deze rapporten wordt aangegeven of het geheel aan de technische normen voldoet, de ondergrond conform norm is, de opvangzone in orde is en hoe het staat met het onderhoud. Daarnaast is er van elk speeltoestel een afzonderlijk inspectierapport en een logboek⁴. Deze rapportages worden geleverd door het bedrijf dat verantwoordelijk is voor de inspecties.

De rekenkamercommissie constateert dat de inspecties zeer minutieus zijn. Geen brandnetel of losliggende tegel lijken aan de aandacht te ontsnappen. Ongeveer tweederde van de speeltoestellen zijn zoals dit door het bedrijf wordt uitgedrukt conform norm. Dat wil zeggen dat de technische staat, de ondergrond, de opvangzone en het onderhoud voldoen aan de in 4.4. genoemde normen.

Omdat de meest recente inspectie op 12 juni jl. plaatsvond zijn de logboeken voor 2008 op het moment van onderzoek naar de logboeken (begin juli 2008) nog niet beschikbaar. De rekenkamercommissie heeft daarom de logboeken uit 2007 ingezien. Daarnaast is gebruik gemaakt van de gegevens uit de offerte van het gecertificeerde bedrijf naar aanleiding van de inspectie van 12 juni 2008. Uit de logboeken blijkt dat er jaarlijks inspecties worden uitgevoerd. Veiligheidsinspecties vonden plaats in december 2003, oktober 2004 en juni 2006. In juni 2005, juni 2006 en oktober 2006 vonden zogenoemde functionele inspecties plaats. De uitgevoerde werkzaamheden om mankementen te verhelpen staan voorzien van de

---

³ Warenwetbesluit Attractie- en speeltoestellen, artikel 14.

⁴ Dit logboek biedt de mogelijkheid om per speeltoestel ondermeer de volgende gegevens te noteren:

- Datum inspectie onderhoud
- Naam inspecteur
- Speelplaatsnummer, volgnummer en adres
- Naam toestel, typenummer, leverancier en bouwjaar
- Conform norm
- Ondergrond
- Omschrijving toestel/foto
- Datum uitgevoerde werkzaamheden
- Naam van de monteur
- Kosten

datum van constatering van het gebrek en datum van verhelpen van het mankement genoteerd in het logboek.

- Het viel de rekenkamercommissie op tussen het moment van inspectie van de speeltoestellen en de reparatie van geconstateerde mankementen een aantal weken/maanden zit.
- In de logboeken heeft de rekenkamercommissie geen informatie over klachten of ongevallen aangetroffen.

Voedsel- en Warenautoriteit

In 2007 heeft de Voedsel- en Warenautoriteit bij alle gemeenten in Nederland de logboeken op een aantal punten onderzocht . Vervolgens is hierover een gemiddelde score berekend waarbij ieder item een zelfde “gewicht” is toegekend. Deze score is gebaseerd op een steekproef van de logboeken van drie speeltoestellen, waarbij gecontroleerd is of er gegevens van inspecties en onderhoud zijn geregistreerd⁵. Hillegom scoorde volgens de openbare controlegegevens 60% (landelijk gemiddeld 63%).

4.6. Spreiding speellocaties

De speellocaties zijn in beeld gebracht op een gemeentelijke kaart waarbij werd nagegaan of binnen een cirkel van 1000 meter alle woonruimten in redelijke mate werden gedekt. De rekenkamercommissie constateert dat dit het geval is. Aangetekend daarbij wordt wel dat deze afstand ruim genomen is. De rekenkamercommissie ziet gezien deze constatering geen aanleiding om de aanwezigheid van informele speelterreinen nader te onderzoeken.

---

⁵ De volgende vragen kwamen aan de orde:

1. Zijn data waarop inspecties zijn uitgevoerd ingevuld?
2. Zijn de inspectieresultaten ingevuld of rapportages toegevoegd?
3. Zijn ondernomen acties n.a.v. inspecties opgenomen in logboek?
4. Zijn data waarop onderhoud is gedaan ingevuld?
5. Zijn onderhoudsacties beschreven?

5. Bevindingen uit het onderzoek ter plaatse

Op zaterdag 28 juni 2008 heeft een onderzoeksteam bestaande uit een extern lid van de rekenkamercommissie, een raadslid, een burger en de secretaris/rapporteur tussen 9.30 en 12.00 uur een vijftal speelterreinen bezocht. Deze speelterreinen zijn willekeurig gekozen uit de door de gemeente verstrekte lijsten. Wel werd rekening gehouden met spreiding over verschillende wijken. De locaties werden beoordeeld aan de hand van een vooraf vastgestelde vragenlijst.

Bezocht werden: Esdoornlaan, Hofzicht, Clusiushof, Roland Holstheem en Beltpark.

5.1. Bevindingen Esdoornlaan

De speeltoestellen werden volgens opgave van de gemeente aangetroffen. Er waren om 9.30 uur geen kinderen aanwezig. Met betrekking tot de staat van onderhoud van de speeltoestellen merkt de rekenkamercommissie op dat de beide veerelementen, de hobbelsurfer en de hobbelmotor niet stevig in de grond zijn verankerd. Een ervan is op de randen van het zitgedeelte splinterig. Het verfwerk was gedekt. Een van de rubbertegels van de ondergrond was los. De speelruimte was schoon. Er werd geen zwerfafval aangetroffen. Afvalbakken zijn aanwezig. Als zitvoorziening trof de rekenkamercommissie twee banken aan. De speeltuin ligt goed in het zicht. Mooi gelegen en veilig. Er is veel mogelijkheid voor sociale controle. De speeltuin is omgeven door paaltjes. Alleen aan de binnenzijde van de paaltjes liggen rubbertegels. De variatie van de speeltuin is schommelen en klimmen.

Vergelijking bevindingen met logboek

In het logboek staat dat bij de inspectie in juni 2007 wordt geconstateerd dat de speeltoestellen te diep in de grond staan. In de offerte naar aanleiding van de inspectie op 12 juni 2008 wordt o.a. aangegeven dat de grondplaten van beide toestellen moeten worden vervangen. Bovendien zullen beide toestellen binnenkort worden gerepareerd. Ten aanzien van het gehele terrein wordt aangegeven dat er sprake is van struikelgevaar door opstaande rand. Dit komt overeen met de bevindingen van de rekenkamercommissie.

5.2. Bevindingen Hofzicht

De speeltoestellen werden volgens de opgave van de gemeente aangetroffen. Er waren om 10.00 uur geen kinderen op het speelterrein aanwezig. Het klimnet van het speeltoestel 'jungleplay' is tot op de staalkabel versleten. Bij de glijbaan staat een paal niet vast, waardoor het toestel beweegt. De glijbaan vertoont slijtageplekken. De zitvlakken van de schommels hebben verroeste bouten. De ondergrond van dit speelterrein bestaat geheel uit grof zand met kleine kiezels. De rekenkamercommissie constateert dat katten hier gebruik van maken. Hier en der ligt kattenpoep. Voor het overige is de speelruimte schoon. Er werd geen zwerfafval aangetroffen. Er zijn twee banken aanwezig. De ligging is veilig. Een hekwerk zorgt ervoor dat kinderen niet zo maar de straat op kunnen rennen. De variatie is glijden, wippen, schommelen en klimmen. En er is zand....

Vergelijking bevindingen met logboek

De speeltoestellen dateren volgens het logboek alle uit 1999. De veiligheidsinspectie van 12 juni 2008 leverde op dat het klimnet van de 'jungleplay' vervangen dient te worden. Dit geldt ook voor de schommelementen. Daarnaast dienen aan de jungleplay diverse reparaties uitgevoerd te worden. Ook bij het speeltoestel 'Hooiberg' zijn kleine reparaties nodig. Dit komt overeen met de bevindingen van de rekenkamercommissie.

5.3. Bevindingen Clusiushof

De rekenkamercommissie treft de volgende speeltoestellen aan: wipelement klavertje 4, duikelrek, evenwichtsbalk, ronde shifter, een enkele schommel en drie paddenstoelen, die kunnen draaien. Er waren om 10.20 uur geen kinderen aanwezig. De rekenkamercommissie constateert dat er een enkele rubbertegels van de ondergrond los ligt. Verder vertoont de bevestiging van de schommel een behoorlijke speling. Opvallend is de plaats van de afvalbak, midden tussen de speeltoestellen. Twee van de drie paddenstoelen hebben een ondergrond van klinkers. De ondergrond van het speelterrein bestaat voor een groot deel uit rubbertegels en voor een klein deel uit klinkers. De speelruimte is schoon. Er ligt geen zwerfafval. Een zitvoorziening ontbreekt. Het speelterrein ligt verscholen. Voor een goede sociale controle is er onvoldoende zicht vanuit de aangrenzende woningen. De variatie in speelvoorzieningen bestaat uit glijden, wippen, schommelen en klimmen.

Vergelijking bevindingen met logboek

In het logboek uit 2007 wordt geconstateerd dat er graffiti zit op de ronde shifter. Bij het klavertje vier ontbreekt een vulstrook rubbertegels en is de ronde schijf ruw. Onder de schommels groeit onkruid en de evenwichtsbalk is verrot. De afvalbak staat te dicht bij de paddenstoelen. Deze zou minimaal 1,50 meter uit de toestellen moeten staan om conform norm te zijn. In 2007 werd de evenwichtsbalk vervangen. Het klavertje 4 werd gerepareerd en een rubbertegel aangebracht. Tijdens de inspectie in juni 2008 werd geconstateerd dat de graffiti verwijderd dient te worden en dat bij de schommel de bouten opnieuw moeten worden gemonteerd.

Voor wat betreft de veiligheidsaspecten komen de bevindingen tijdens de veiligheidsinspectie overeen met de bevindingen van de rekenkamercommissie.

5.4. Bevindingen Roland Holstheem

Op de Roland Holstheem treft de rekenkamercommissie een verouderd houten speeltoestel aan. Er waren om 10.45 uur geen kinderen op het ruime terrein aanwezig. De ondergrond is van rubbertegels. De houten palen van het duikelrek vertonen spleten. Water blijft staan in de glijbaan. Als zitvoorziening is er een oude houten bank. Er is een afvalbak. Het speelterrein is goed bereikbaar. Slechts vanaf de bovenverdieping van de huizen is er zicht op het speelterrein. De variatie is glijden en klimmen. De rekenkamercommissie vraagt zich af waarom er maar een speeltoestel staat op zo'n relatief groot terrein. De situatie ter plekke nodigt niet uit tot spelen.

Vergelijking bevindingen met logboek

Volgens het logboek dateert het speeltoestel uit 1988. In 2007 vond het inspecterende bedrijf dit toestel niet conform norm. Het risico tot verstrikking bij de start van de glijbaan werd in dat jaar verholpen. In de offerte uit juni 2008 worden geen verbeterpunten aangedragen⁶.

---

⁶ n.b. van de kant van de gemeente wordt aangegeven dat dit terrein over niet al te lange tijd wordt herbestraat en dat dan ook de speelvoorziening en de inrichting van het terrein wordt meegenomen.

5.5. Bevindingen Beltpark

In het Beltpark treft de rekenkamercommissie naast de door de gemeente opgegeven toestellen, een metalen glijbaan aan, waarbij de vraag opkomt wat deze daar doet. Er waren om 11.00 uur geen kinderen aanwezig. De rekenkamercommissie merkt op dat de skatevoorzieningen en de basketbaldoelen door elkaar lopen. De skatevoorzieningen zijn zo geplaatst dat een basketbalwedstrijdje niet mogelijk is. Verder wordt geconstateerd dat er linksvoor bij toestel MI 21047 een stuk betonijzer uit de grond steekt.

Het terrein was opmerkelijk schoon. Het aanwezige zwerfafval was duidelijk van de avond tevoren. Het terrein is wel behoorlijk vervuild door hondenpoep. De rekenkamercommissie trof ook veel graffiti aan. Bij de hangplek/zeecontainer bevindt zich een bijna omgehakte boom en een lantaarnpaal, waarvan de lamp vernield is.

De bereikbaarheid van het terrein is gezien de doelgroep goed. Er is geen gevaar van verkeer. De voorziening bevindt zich aan de rand van een wijk. Er is geen toezicht vanuit omliggende huizen. De variatie in speelvoorzieningen betreft: skaten, voetballen en basketballen. Verder staat er op het terrein een zeecontainer als hangplek.

Vergelijking bevindingen met logboek

In 2007 werd naar aanleiding van de inspectie een railing aan de zijkant van funbox vervangen. In de logboeken uit 2007 wordt daarnaast o.a. geconstateerd dat:

- de basketbalpalen zich op het skatepark bevinden en dat de staanders lichte roestvorming vertonen en zij zijn voorzien van graffiti.
- Bij de funboxen en kwartramp zijn de verhardingen niet conform de norm aangelegd. omdat de verharding in de rijrichting minimaal 2 meter voorbij het einde van het toestel moet liggen en tot 2 meter naast de baan. Ditzelfde geldt voor de twee rails en de minipipe.

In de offerte van 2008 wordt aangegeven dat een scheur in de basketbalpaal gelast dient te worden. Er bij de kwartramp twee regels onder de vloer dienen te worden aangebracht en dat bij de funbox de railing moet worden gemonteerd.

De rekenkamercommissie vertrouwt op de expertise van het bedrijf dat de inspectie verzorgd.

6. CONCLUSIES

Op basis van de beschikbare informatie en het uitgevoerde onderzoek komt de rekenkamercommissie tot de volgende conclusies.

6.1. De gemeente heeft zicht op de formele en informele speelruimtes.

De gemeente Hillegom heeft zicht op het aantal formele en informele speelruimtes.

6.2. Spreiding speellocaties voldoende

Binnen een cirkel van 1000 meter zijn alle woonruimten voldoende gedekt. De rekenkamercommissie ziet gezien deze constatering geen aanleiding om de aanwezigheid van informele speelterreinen te onderzoeken.

6.3. Registratie van de speeltoestellen niet volledig

Volgens het attractiebesluit dient een gemeente voor alle speeltoestellen een logboek bij te houden. De rekenkamercommissie heeft op het Beltpark een metalen glijbaan aangetroffen, waarvan geen logboek is aangetroffen. Hierdoor is geen zicht op eventuele inspecties, onderhoud ed.

6.4. Onderhoud en de schoonmaak planmatig verzekerd

Uit de logboeken blijkt dat de speeltoestellen regelmatig worden gecontroleerd. Het bedrijf dat de inspecties van de speelterreinen verzorgt werkt zeer minutieus. De aangegeven mankementen worden volgens plan gerepareerd. Wel merkt de rekenkamercommissie op dat tussen de inspectie en de reparatie een behoorlijke tijd verstrijkt. Daarnaast constateert de rekenkamercommissie ook dat het voorkomt dat aanbevelingen van het bedrijf, die eenvoudig zijn op te volgen, niet worden overgenomen. Hierbij denkt de rekenkamercommissie bijvoorbeeld aan de aanbeveling om de afvalbak aan de Clusiushof te verplaatsen.

Feitelijke constatering betreffende het onderhoud ter plaatse

Het toeval wilde dat het onderzoek ter plaatse door de rekenkamercommissie binnen enkele weken na de reguliere inspectie plaatsvond. Beide leverden een vrijwel hetzelfde beeld op.

Speelenterreinen in Hillegom zijn schoon

De bezochte speellocaties ogen schoon. Er wordt vrijwel geen zwerfafval aangetroffen. De afvalbakken zijn in orde. De rekenkamercommissie constateert wel vervuiling door uitwerpselen. Het Beltpark heeft te maken met overlast van honden. Het speelterrein Hofzicht wordt vervuild door katten.

6.5. Er is een klachtenregistratiesysteem

Er is voor wat betreft klachten van burgers een overzicht beschikbaar.

Het in Hillegom gebruikte logboek biedt meer mogelijkheden tot registratie dan waarvan tot nu toe gebruik wordt gemaakt. Informatie over klachten of ongevallen wordt niet geregistreerd.

6.6. Er is geen zicht op het feitelijk gebruik van de ruimte.

Er is bij de gemeente geen informatie beschikbaar over het feitelijke gebruik van de speelruimtes.

De rekenkamercommissie heeft op de vijf speelterreinen geen enkel kind aangetroffen. Het tijdstip van de bezoeken – zaterdagochtend tussen 10.00 uur en 12.00 uur – kan dit wellicht (gedeeltelijk) verklaren.

6.7. Het toezicht in de vorm van zitvoorzieningen bij de speelterreinen is in voldoende mate verzekerd.

De meeste speelterreinen zijn voorzien van bankjes.

6.8. Bereikbaarheid van de speelterreinen goed

De door de rekenkamercommissie bezochte speellocaties waren alle vijf goed bereikbaar.

6.9. Veiligheid van de ligging voldoende verzekerd

De rekenkamercommissie constateert in het algemeen een veilige ligging van de speelterreinen. Het speelterrein aan de Clusiusshof ligt zo omsloten en achteraf dat rekenkamercommissie vraagtekens zet bij de sociale veiligheid.

7. AANBEVELINGEN

De conclusies uit hoofdstuk 6 brengen de Rekenkamercommissie tot de volgende aanbevelingen:

A. Verbeter de registratie in de logboeken (6.3).

De registratie in de logboeken kan verder verbeterd worden, zodat deze voldoet aan het in het Attractiebesluit opgenomen vereisten. Zorg er voor dat er van alle aanwezige speeltoestellen een logboek wordt bijgehouden.

B. Ga na of het mogelijk is om de periode tussen de constatering van een mankement door het onderhoudsbedrijf en de reparatie te verkorten is (6.4).

C. Ga na of de speelruimten wel gebruikt worden en verklaar niet gebruik (6.6).

Bijlage 1**rapportageformulier in te vullen per locatie**

Concept-	Waarneming/opgave	Toelichting/opmerking
Gemeente:		
Dag en tijd van waarneming		
Adres:		
Aantal m2 volgens opgave gemeente		
Aantal toestellen op de locatie volgens opgave gemeente		
Overzicht van in 2007 ontvangen klachten volgens opgave gemeente		
Aard van het toezicht volgens opgave gemeente		
Het onderhoudsschema per locatie volgens opgave gemeente		
Het budget voor de locatie volgens opgave gemeente		
Hoeveel kinderen waren er globaal aanwezig		
Staat van onderhoud van de toestellen	verwaarloosd/roestig/splinters/losse verbindingen/Gedekt/keurig/aanwezigheid afvalbakken*	
Staat van onderhoud van de speelruimte	Schoon/geen zwerfafval/zand vervuild *	
Zijn er zitvoorzieningen voor ouders?		
Toezicht aangetroffen		

Bereikbaarheid		
Veiligheid (verkeer, water/groen). Ligt de speelvoorziening voldoende in zicht.		
Variatie in speelvoorzieningen	Glijden/wippen/schommelen/klimmen/zand/klanktoestellen/draaien*	

*doorstrepen wat niet van toepassing is

Bijlage 2

2003 Speelruimteplan “Buitenspelen, ja leuk!” vastgesteld

Op 10 juli 2003 besloot de gemeenteraad van Hillegom de beleidsvoornemens uit de nota “Buitenspelen, ja leuk!” als uitgangspunt te nemen voor het speelruimtebeleid voor de periode 2003 t/m 2012.

De raad stelde met het **Speelruimteplan “Buitenspelen, ja leuk!”** de volgende beleidsvoornemens vast:

1. Voor de kinderen is het krijgen van voldoende speelruimte een recht en het aanbieden daarvan is voor alle betrokkenen een plicht.
2. Bij het aanbieden van speelruimte wordt een gevarieerd aanbod van speelmogelijkheden en speelfuncties gerealiseerd.
3. De hoeveelheid aangeboden informele speelruimte wordt getoetst aan de hand van de normen voor informele speelruimte.
4. Bij het ontwerp en het onderhoud van de openbare ruimte wordt gezocht naar mogelijkheden om de bespeelbaarheid te verbeteren.
5. De behoefte aan en inrichting van speelplekken wordt getoetst aan de hand van de normen voor formele speelruimte.
6. Bij het aanbieden van speelmogelijkheden moet er voldoende uitdaging zijn, afgestemd op de leeftijdscategorie.
7. Bij het ontwerpen van speelplekken wordt rekening gehouden met de medebespeelbaarheid voor kinderen met een beperking.
8. Daar waar mogelijk zal er samenwerking met de woningstichting worden gezocht om (in)formele speelruimte te realiseren.
9. Zover speeltuinverenigingen kunnen voorzien in de behoefte aan openbare speelruimte worden deze in overleg in het speelvoorzieningsniveau opgenomen.
10. Waar (te) weinig ruimte is om een speelplek te realiseren kan overwogen worden om een schoolplein in de openbare ruimte te betrekken.
11. In toekomstige bestemmingsplannen bieden de voorschriften voor openbare ruimte de mogelijkheid om formele speelplekken te realiseren.
12. De doelgroep, hun ouders en de omwonenden worden betrokken bij het ontwikkelen van (her)inrichtingsplannen.
13. Alle klachten worden binnen één tot twee werkdagen in behandeling genomen.
14. De afdeling Beleid & Ontwikkeling is verantwoordelijk voor het speelruimtebeleid, de coördinatie en het stimuleren van activiteiten die het buitenspelen bevorderen.

15. De afdeling Openbare Werken is verantwoordelijk voor het ontwerpen en aanleggen van speelvoorzieningen.

16. De afdeling Openbare Werken is verantwoordelijk voor het dagelijks beheer, het onderhoud en de vervanging van speelvoorzieningen.

17. Het onderhoud van de speelvoorziening wordt op het niveau van een 8 uitgevoerd.

18. Dit speelruimteplan wordt vastgesteld voor een periode van tien jaar.

De aanleiding voor het opstellen van het speelruimteplan was de wens om het bestaande speelruimtebeleid verder uit te werken, te actualiseren en te formaliseren. Deze wens kwam onder andere voort uit het gebrek aan inzicht in de relatie tussen de leeftijd van de jeugd in de directe omgeving van aanwezige speelvoorzieningen en uit de demografische ontwikkelingen. Daarbij zo werd in het speelruimteplan geconstateerd was er de noodzaak om passende aanleg, beheer, onderhoud en vervanging te kunnen toepassen, waren er nieuwe inzichten op het gebied van speelruimte en bestond de wens om de relatie tussen jeugdbeleid en (speel)voorzieningen uit te werken.

De volgende concrete beleidsvoornemens werden geformuleerd:

- nadenken over de inrichting en het beheer van het groen, het water en de wegen
- het in meer of mindere mate aanpassen van 30 speelplekken (toestellen erbij, verplaatsen of op termijn verwijderen en niet herplaatsen)
- aanpassing van het aantal toestellen van 246 naar 214
- het specifieker naar leeftijd inrichten van 16 plekken zodat ruimte beter aansluit bij het spelgedrag
- het zoeken naar mogelijkheden om 19 nieuwe speelplekken aan te leggen:
  - 10 voor 0 -5 jaar
  - 1 voor 6 – 11 jaar
  - 2 voor 0 -11 jaar
  - 6 voor 12 -18 jaar
- het opheffen van 14 speelplekken
- het aanbrengen van speelaanleidingen, zit- en ontmoetingsaanleidingen en maatregelen om wegen beter bespeelbaar te maken
- Dit betekent een aanpassing van het aantal speelplekken van 51 naar 56

Beschikbare budget

In juli 2003 heeft de raad een budget van in totaal € 300.000,- beschikbaar gesteld voor de periode 2004 tot en met 2009. Dat is jaarlijks € 50.000,-. Met ingang van 2005 is dit jaarlijks begrote bedrag bij het opmaken van de begroting teruggebracht tot € 45.000,- per jaar.

Bij de vaststelling van de kadernota voor de begroting 2007 is de termijn voor het uitvoeren van het speelruimtebeleidsplan verlengd met drie jaar. In de ramingen voor het aanpassen en vernieuwen van speelterreintjes was onvoldoende rekening gehouden met de hoge kosten van – wettelijk verplichte – valdempende ondergrond. In de jaren 2010, 2011 en 2012 is nog eens € 45.000,- per jaar beschikbaar.

Daarnaast werd er aanvullend budget beschikbaar gesteld van € 12.000,- voor 2003 en structureel van € 20.000,- per jaar vanaf 2004 om onderhoud, vervanging en aanpassing van speelterreinen en speeltoestellen op het gewenste niveau te kunnen handhaven.

